

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— "
Pe 3 luni . . . 7.— "
Pe o lună . . . 2.40 "
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fi.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Literatură religioasă.

Arad, 10 Februarie.

Zilele aceste a apărut o broșură de învățătură creștinească pentru popor, ca întâiul număr din revista lunară „Calea vieții” redactată de părintele Dr. N. Brânzeu. E un început foarte modest, dar în sfârșit întâiul pas pentru a umplea o lacună adânc simțită în săraca noastră literatură religioasă pentru popor. Faptul că numărul întâi s'a tipărit la „Concordia” iar celelalte se vor tipări aiurea, a fost de ajuns pentru ca o revistă teologică să arunce bănueli asupra confesionalismului „Concordiei”. Mai mult încă: se iese în nume de rău chiar părintelui Brânzeu că prin revista ce redigiază vrea să rămână la un nivel interconfesional, numind-o numai revistă „de învățătură creștinească”, temându-se să nu rămână pe jos — între două scaune.

E simptomatic faptul că apariția unei astfel de publicații, dorite și proiectate de atâtea ori chiar în coloanele acestei reviste, în loc să le dea prilej redactorilor să aprecieze întâiul număr, să-i facă o critică, bună-rea cum ar fi meritat, să-i făgăduiască ajutor în munca frumoasă și salutară, se onresc la întrebarea că pentru ce numărul întâi s'a tipărit la „Concordia” iar celelalte aiurea, și se potignesc de intenția părintelui Brânzeu de a rămânea la un nivel interconfesional.

Scriitorul acestor rânduri, crede că chestiunea de ce „Calea Vieții” nu se va tipări la Arad, ci într'alt loc, n'are nici o însemnătate pentru însăși revista. Însemnătate are sin-

gur faptul: cum se prezintă întâiul număr? Se poate ca „Cultura creștină” să revină asupra întâiului număr din „Calea vieții” într'un articol de apreciere, căci pân' acum a pomenit-o la posta redacțiunii. Cred că va face-o pentru că la un început așa de greu trebuie să pună umărul toți cei cari pot, și pe un drum neumblat încă, va fi bine să se meargă cu multă grijă. Intențiunea acestor șire nu este să facă o apreciere amănunțită a materialului din numărul întâi din „Calea vieții”, poate că voi încerca cu alt prilej, după ce va fi mai mult material apărut. Numai aceste observări am deocamdată de făcut: limba va trebui să fie mai populară — cunoașterea sfintei Scripturi să fie făcută în porții mai mici, iar vechiul fel de a lupta împotriva alcoolismului va trebui părăsit, căci nu prinde. Și încă ceva: dacă se fac traduceri, să fie aceste povestiri de conținut religios moral, nu predici sau conferințe de ale cutărui autor străin; aceste va fi mai bine să fie originale.

Nu mă pot împăca însă cu teama ce o are „Cultura creștină” că părintele Brânzeu vrând să dea o revistă de învățătură creștinească pentru poporul românesc, să nu rămână pe jos între două scaune. Adecă, cum? Fiindcă revista nu va avea colorit nici unit nici neunit ci numai creștinesc să fie primejdie să se nască moartă? Să nu aibă dreptul de existență ori să nu aibă posibilitatea de a trăi? Nu se poate da adevărată învățătură creștinească poporului nostru și nu se poate face educația lui morală decât sub pecetea confesionalismului?

Mi se pare că condiția aceasta poate fi indispensabilă unei reviste teologice, dar nu

a unei publicații pentru popor. Mi se pare că adevărurile creștinești se pot învăța, și se pot sădi în sufletul țaranului fără a fi necesitat să insiști chiar asupra deosebirilor dogmatice cari ne despart pe noi în două biserici.

Mai ales că, după cât știu, „Calea vieții” ar trebui să fie în rândul cel dintâi o *armă de apărare în mâna țărânilor noastre împotriva pocăiților*, cari ne inundează satele în toate părțile. Uniți și neuniți avem aceleași adevăruri de credință de apărare împotriva acestor sectari, nu pot fi deci și mijloacele de apărare aceleași? Nu poate să rămână „Calea vieții” așa cum a fost botezată „revistă de învățătură creștinească pentru poporul românesc”?

Cred că cu sprijinul tuturor celor ce doresc răspândirea acestor fel de publicații în sânul poporului, revista se poate face bine fără să jignească susceptibilitatea creștinilor cari se țin de o biserică sau alta. Mai mult: cred că o revistă populară de conținut religios-moral nici nu poate porni cu sorți de izbândă decât lăsând obiectul deosebirilor confesionale pe seama revistelor teologice. Se va face foarte mult și fără a se atinge deosebirile confesionale, dacă revistei îi va reuși să-și ajungă cel puțin întâiul scop: să fie armă de apărare țaranilor noștri împotriva învățăturilor anabaptiste.

Va fi de lipsă însă ca începutul, greu și așa, să nu se facă și mai greu prin voința oamenilor. De sigur țaranii cetitori nu se vor gândi că gazeta e făcută de unit sau neunit, nu va trebui deci să-i facă alții băgători de seamă. Și mi se pare că e deadreptul o greșală ca și în vremile aceste grele să se

Amintiri din „iadul” dela Doberdo

Era vreme de toamnă târzie. Afară ploaia se cernea mereu, din ceața deasă care cuprindea sub vălul ei întunecat toate colinele și toate dolinele. Marea care în alte dăți se vedea atât de frumoasă și atât de lucitoare, acum dispăruse cu totul. Printre bărcile din lagăr nu se vedeau decât soldați cu vestmintele ude și murdărite de pământul roșu lipicios din tranșee. Umblau încet cu privirile ținute în pământ în vreme ce stropii de ploaie se storceau și picurau de pe cozorocul chipului. Încăperile erau țixite de ostași, cari își aruncau armele și sacul din spinare pe paturile-priciuri ale bărcii. Toți erau uzi până la piele și cu ciolanele amorțite de frig.

Ploaia se pusese de cu seara. Mai întâi asupra platoului se lăsase o ceață ca o pânză deasă din care începu a se cerne ploaia mărunță și rece. Puținul pământ de culoare roșie ce se afla printre marea de pietri a terenului sterp și pustiu, începuse a se muia și a deveni cleios și lunecos. Apa străbătea prin vestminte până la piele iar răceala ei răspânda prin corpurile bieților ostași o amorțeaală ucigătoare. Prin tranșee apa creștea mereu așa că le năvălea în încălțăminte, însă ei stăteau nemșcați, cu arma în mână încărcând-o și descărcând-o ne'ncetat. Gloanțele sburau în fluierături și într'o parte și într'alta. Intotdeauna în astfel de nopți cu ceață focul se deslănțuia mai cu furie, și atât ai noștri cât și dușmanul se temeau de

surprinderi. Cu toate că rachetele sburau mai dese, totuș razele lor nu puteau străbate prin pânza deasă a ceții așa că terenul dintre tranșee rămânea tot în întunec.

Abia către miezul nopții se lățise o veste îmbucurătoare între ostași, care sbură din gură în gură îndealungul tranșeei, că în scurt vor fi schimbați de alt regiment. Suferințele îndurate mai multe zile de arând în iadul tranșeeilor, fură uitate și la gândul că vor întoarce pentru câteva zile în lagăr, pentru a se mai desmormi de frig și a-și liniști nervii vecinic răscoliți de înfricoșatele bubuituri, raze de bucurie începură a le licări în suflete și în inimi.

După ce fură schimbați, toată noaptea orbeară prin întunecul ca din iad până când în revărsatul zorilor se văzură în lagăr.

Prin bărci sgomotul creștea și se asemena cu un vuiet înăbușit, iar fumul se ridica încet în sus răspândindu-se îndealungul acoperișului. În jurul unui foc ședeau mai mulți ostași și se încălzeau. Privirile și le ținteau în flăcările mistuitoare ale focului. Pe fețele lor supte, slabe și cu bărbile încălcite, lumina focului își juca razele ei de bronz și le da înfățișarea unor eroi legendari din vremurile apuse. În realitate însă cu toții erau eroi, căci vitejia și curajul lor nu odată, ci mai de multe ori a băgat pe Italian în răcorile morții. Erau tăcuți. Suferințele din tranșee i-au istovit de puteri, iar ploaia de peste noapte le-a luat voia cea bună

de altădată. Nu se mai gândeau la nimic și nici altă dorință nu mai aveau, decât să-și usuce vestmintele încărcate de apă. Dorul de casă și dorul de ai lor, pe cari îndelungate luni nu i-au mai văzut, era copleșit de greutatea pe cari trebuia să le îndure un ostaș, așa că repede nici nu ar mai fi știut să-și deie seama, că în realitate cine sunt și de unde sunt. Așa li se părea că de când e lumea tot cu arma lângă dâșii s'au crescut și tot în războaie s'au purtat și că altă meserie nici nu mai aveau pe pământ decât a ucide pe semenii lor, de a vărsa sânge cald din inimi pătrunse ca și ale lor tot de aceleași doruri, de aceleași suferințe.

După ce se mai desghețară din amorțeaala ucigătoare și după ce sângele începu a le circula mai cald prin vine, iar vestmintele se mai svântară de umezeală limbile începură a li se deslega și fiecare începu a povesti mai una, mai alta.

Căprarul Nicolae Recoșanu privi la ostașul Vasile Dancea, îl măsură lung, în urmă îi grăi:

— Măi Vasile, auzita-l, că o să fi decorat?

— Eu? — făcu acesta mirat.

— Da, așa ne-a spus azi domnul comandant al companiei.

— Și pentru ce?

— Ei vezi, tu pe mine mă întrebi, ca și când tu nu ai ști mai bine, că pentru ce. Te decorează

invenineze orice început bun prin susceptibilități confesionale. Trebuie să se spună odată că astfel de susceptibilități în straturile largi ale poporului nostru, ale țărânilor nu sunt, și preoțimea rău face dacă le pune pe tapet atunci când e vorba de un bine al poporului nostru întreg.

La înmormântarea mitropolitului Mețianu.

— Dela corespondentul nostru special. —

Sibiu, 8 Februarie 1916.

Din raportul trecut am scăpat unele amănunte prețioase, pe cari trebuie să le fixez cu răgaz astăzi. Seria delegaților cari au încheiat prezentarea condoleanțelor în reședința mitropolitană au format-o

reprezentanții comunității Râșnov,

localitatea fericită în care fericitul repausat și-a început cariera strălucită ca preot de mir. Păroșul C. Proca în fruntea unui frumos grup de țărani simpatici, a tălmăcit durerea Râșnovenilor pentru stingerea părintelui lor sufletească de odinioară.

În numele mitropoliei s'a prezentat la P. S. episcop al Aradului o delegație compusă din membrii consistorului mitropolitan și a altor persoane din cler. Arhiepiscopul Ioan a răspuns într-o vorbire mișcătoare și plină de claritate.

A fost o fericită inspirație, hotărârea de-a aduce în catedrală luni la 6 ore p. m. pe

toți soldații români aflați în Sibiu,

ca să se închine în fața rămășițelor pământești ale aceluia ce a fost ocrotitorul ostașilor. La 6 ore jum. biserica catedrală a primit cele câteva mii de soldați, sosiți în frunte cu generalii, statul major și întreg corpul ofițerilor. Lămpile electrice proiectau o lumină misterioasă peste marea de capete, și în clar obscurul razelor palide aveai senzația religioasă a vechilor catacombe din epoca dureroaselor persecuții romane.

S'a săvârșit un
duios prohod

din partea prof. Dr. A. Crăciunescu preot militar asistat de diaconul Dr. Octavian Costea. Cântările funebre le-a executat corul seminarial. Dar ceea ce a dat strălucire acestui act de creștinească pietate, a fost cuvântarea înălțătoare, magistrală a Preasfințitului arhiepiscop Dr. E. Miron Cristea, rostită cu o dicțiune clară și avântată de pe amvonul aurit al catedralei mitropolitane. Preasfințitul a vorbit foarte limpede și convingător despre raportul sufletesc dintre arhieriei și soldați,

raport care prin războiul de astăzi a devenit atât de strâns și folositor. A subliniat interesul cald al defunctului mitropolit Ioan Mețianu față de ostașii români, pentru cari în cursul războiului a făcut numeroase rugăciuni chiar în persoană, îmbărbătându-i prin cuvântări pline de vigoare tinerească la luptă pentru tron și patrie. Le-a spus părintele Miron, că ultima faptă însemnată a mitropolitului Ioan Mețianu a fost isvorită tot din grija și iubirea neadormită pentru soldații români, când a acceptat cu toată bucuria

înființarea orfelinatului românesc

din Sibiu. Astfel zicea Preasfințitul arhiepiscop de pe amvon, voi veți putea pleca spre câmpurile de război cu sufletul liniștit, căci prin ochiul neadormit al arhieriei, familiile voastre vor fi puse la adăpostul suferințelor grele. Cu inima întărită de cuvântul cald al capilor bisericesti, voi veți fi în situația de a aduce noi pagini de glorie la faptele eroice strălucite pe cari le-ați săvârșit pe toate fronturile de combatanți, sporind nu numai tradiționala alipire credincioasă față de tron și dinastie, ci trezind în același timp și speranțele îndreptățite în schimbarea sorții neamului nostru. Am rămas cu impresia, că în cuvântarea Preasfințitului Dr. E. Miron Cristea s'a concentrat mai frumos decât în toate actele acestui trist eveniment, nu numai atribuțiile intelectuale, dar în același timp s'a exteriorizat cu o frumoasă competență și

demnitatea bisericii noastre

ortodoxe. Străinii cari au ascultat acea-

stă cuvântare, își vor fi dat seama, că o biserică cu astfel de arhieriei luminați, este capabilă de-a se ridica la cele mai înalte culmi ale progresului omenesc, întărind creștinismul, ajutând dezvoltarea armonică a patriei și înălțând din pulbere pe credincioșii săi, sub raportul culturii naționale.

La 7 ore jum. seara prohodul s'a terminat. În aceeași seară au sosit de pretutindeni preoții și credincioșii bisericii noastre într-un număr extrem de mare, astfel încât ne măgăsiindu-se pe nicăiri camere — o comisie care să se îngrijească de locuințe ar fi fost de dorit — au fost siliți să privegheze toată noaptea pe străzi și prin cafenele.

Marți dimineața la 8 ore,

mulțimea uriașă de pelerini

se îndrepta spre biserica catedrală, ale cărei clopote vuiiau în depărtări. Ordinea era susținută de un comitet asistat de poliție. La 8 ore și jum. începe serviciul divin împreună cu liturgie și prohod. La liturgie pontificală însuși Preasfințitul episcop Dr. E. Miron Cristea asistat de un cler numărând. Răspunsurile le-a dat un cor mixt monstru pus sub conducerea prof. T. Popovici. Vasta catedrală era completamente tixită. Atâta lume nu s'a mai văzut dela sfînțirea acestui strălucit Sior românesc. Alături de preoțimea popor, au făcut act de pioasă prezență toți reprezentanții bisericilor străine, în frunte cu conducătorii lor, generalii cu statul major și corpul ofițeresc al armatelor ardelenice, toate corporațiile și instituțiile publice și private, comitele suprem Walbaum cu vicecomitele comitatului Sibiu, mi se pare cel dintâiu și ca reprezentant al înaltului guvern. Toate galeriile erau pline, așa încât publicul asistent se putea cifra aproape la 3000. Mișcătoare atmosferă religioasă stăpânită peste această mare de creștini, pe cari serviciul pompos de sub conducerea episcopului Miron și prestațiile frumoase ale corului, impresionat în chip deosebit. Iar marele moștenitor își dormia somnul lin pe pernele splendidele catafalcului princiar.

După terminarea liturgiei a început prohodul sub conducerea Preasfințitului Ioan

pentru că ești credincios tronului și patriei și nu te-ai predat cu ușurință dușmanului.

— Va fi cumva pentru că ajungând în mâinile dușmanului, iar te-ai întors înapoi, grai ostașul Constantin Tomescu, pe al cărui piept strălucea argintul unei medalii de vitejie.

— Mai ști, se poate... — și Vasile Dancea rămase cu privirile în flăcările jucătoare ale focului.

— Ia să ne povestești măi Vasile, cum a fost întâmplarea aia... grai căprarul.

Vasile Dancea își aruncă privirile asupra camarazilor, în urmă iară și le îndreptă în jărtic aprins și privea atât de lung încât se părea că acolo vede toate câte le-a pățit în noaptea când a fost în mâinile dușmanului.

— Cum să se întâmple — grai el dela o vreme, — iac'asa m'am trezit și eu odată că sunt încunjunrat de Italiani și desarmat.

Vă aduceți aminte de noaptea din 21 Octombrie, atunci când am plecat către linia de foc? Era o noapte senină cu lună, așa că pe toate întinderile se vedea ca ziua. Voi v'ați dus înainte, iar eu rămăsesem înapoi dimpreună cu alți tovarăși, ca să ducem munițiune. Și am plecat noi cu munițiunea până la batalion, iar de acolo ne-a condus o ordonanță, care zicea că știe drumul peste doline până în tranșee. El mergea înainte, iar noi în rând, unul după altul, îl urmam. Și am mers noi tot înainte din dolină în dolină, iar tunul bubuia cumplit și gloanțele ne fluierau pe la urechi, ne spintecau vestimintele, iar loc de a ne as-

cunde nu aveam. Nu era nici un zid, nici un arbore, numai locuri pietroase, întinse ca palma. Ce aveam de făcut alta, decât să mergem înainte numai. Ne lăsasem nădejdea în Dumnezeu, că ce se va întâmpla se va întâmpla. Pe cale căzuseră vr'o doi inși. Un tovarăș al meu Costa Brata, primi un glonț la inimă și fără a mai rosti un cuvânt, se prăbuși la pământ ca o bucată de lemn. Alergai a-l da ajutor, dar zadarnic, că era mort ca pământul. Mi-am făcut cruce cu capul descoperit și zicând un: „Dumnezeu să-l ierte”, am plecat mai departe. Pe cale mai pică unul. Acestuia îi trecuse glonțul prin frunte. Fiori de moarte începură a ne furnica carnea de pe noi. Deodată ordonanța se opri în loc și nu mai știa în care parte să apuce.

— Am rățâcit, grai el cu o voce frântă.

— Atunci ne-a bătut Dumnezeu, pe aici avem să perim toți ca niște câni, grai un altul.

Luna lumina sus pe cerul cel senin cu lumina ei argintie, palidă, înfricoșată cumva, iar puștile, mitralierele răpăiau cumplit și șrapnelcele treceau pe deasupra noastră în zizăituri afurisite. Nu știam ce să facem și încotro s'o croim. La o îndepărtare de câțiva zeci de pași de noi se vedeau focurile de pușcă licărind în noapte. Credeam că sunt ai noștri. Am pornit-o deci în partea aceea. Mai mult ne-am târâit pe pânțele printre pietri până ne-am apropiat de tranșee.

Unul dintre noi grai:

— Auzi că vorbesc românește, is de-ai noștri.

Și noi veselii-bucuroși că ne-am aflat compania, cu toții am dat năvală în tranșee. Când colo

am rămas ca trăsniți. Deterăm nas în nas cu dușmanul. Ei erau o mulțime iară noi numai o mână de oameni.

— Și cum de nu băgarăți de seamă că acolo e dușmanul? — întrebă căprarul Nicolae Reșcaș care tocmai își aprindea țigara la un tăciune.

— Apoi vezi așa, — graiul lor semăna bine cu al nostru și noi ne-am înșelat crezând că sunt de-ai noștri.

Ostașii de pe lângă foc cu fețele iluminate de bătaia flăcării priveau uimiți la Vasile Dancea.

— Și în urmă ce făcură cu voi? — întrebă toți.

— Ce să facă, ne desarmară și în urmă spuseră, că acela care îndrăznește să fugă, va împușcat. Un căprar de ai lor ne luă sub comanda lui și zicându-ne „Avanti” o porni dimpreună noi spre țara lor...

Înima începu a-mi bate nebună și capul mă vâjăia cumplit. Mă cuprinse un năcaz, o furie cumplită la gândul că trebuie să ajung prizonier. Pe vii odată înapoi și odată înainte și la un moment bine venit, când ostașii ce ne escortau priveau în altă parte, mă și aruncau pe pânțele între pietri.

Luna mare și palidă, se adâncea tot mai mult după un nor ce era întins ca o pânză în dealurile zării deasupra mării. Eu stăteam acolo nemșchi până când tovarășii mei căzuți în prisoare se depărtară binisor înainte. Mă ridicai atunci brânci și privii în jur de mine. În tranșee se vedeau Italianii și își descărcau mereu puștile. Gloanțele

Papp dela Arad, la sfârșitul căruia același arhieru a rostit

un lung panegiric,

în care făcea biografia bogată a mitropolitului Ioan Mețianu. Sperăm că această cuvântare, lucrată cu multă sîrguință, va fi publicată cât mai curînd. După otpust, sicriul este ridicat de pe catafalc de protopopi și transportat în carul funebru ce sta la porțile catedralei. Apoi se formează cortegiul. În frunte un cleric în stihar negru purtînd crucea. Apoi urmează: Elevii români ai școalelor străine din Sibiu. Elevii seminarului Andreian cu corpul profesoral, apoi

țărănimea satelor în frunte cu mîndrîi poenari.

Invățătorimea română în un număr respectabil. Preoțimea mitropoliei, foarte bine reprezentată, împreună cu protopopii. Un al doilea cleric în stihar cu crucea. Corul funebru. Clerul slujitor în număr de 28 în frunte cu Preasfințitii arhierii Ioan și Miron. Carul încărcat de numeroase coroane. Elegantul car funebru împodobit cu coroanele tricolore, trimse de partidul național și Societatea Petru Maior. După carul mortuar urmau membrii familiei și rudeniile defunctului mitropolit. Ar fi trebuit să urmeze conform programului membrii consistorului mitropolitan și arhidiecezan, dacă nu s'ar fi vîrit în mod ilicit un grup de dame îndrăznețe. Veniau apoi reprezentanții confesiunilor străine, autoritățile și instituțiile civile și militare, publicul sibian, Brașovenii cu vulpile roșii, soldați ș. a.

Un astfel de imens cortegiu nu s'a mai văzut în Sibiu.

El a fost cu adevărat regal. Când s'a pus în mișcare, clopotele tuturor bisericilor din Sibiu fără deosebire de confesiune, au început să sune tînguitor. În tot parcursul drumului de veci, străzile și ferestrele au fost pline de spectatori. Toate prăvăliile au fost închise la ordinul orașului, iar lămpile electrice au fost aprinse și invoalate. Cortegiul pornind fix la 12 ore din zi, a străbătut str. Măcelarilor, piața mare, strada Cisnădiei, piața Hermann, strada Shewiss și str. Gropii. Corul funebru execută în cursul drumu-

lui mîngăetoarele cântări de înmormîntare, cari mișcau adînc sufletele peregrinilor. La ora 1 din zi cortegiul sosește în fața bisericii patronate unde aștepta comitetul parohial și pîr. I. B. Boiu cu evanghelia în mînă. Publicul laic a format cordon de ambele părți ale străzii — închise prin cordoane militare — spre a lăsa trecerea clerului cu carul mortuar. Cosciugul este ridicat și așezat

în fața cripei proaspete

unde se fac de către arhierii deslegările rituale. Apoi sicriul de metal este scoborit, în plînsul mișcător al membrilor familiei și în accentele jalnice ale cântărilor, spre eternă odihnă. Acolo

lîngă arhierii Vasile Moga și Miron Romanul,

arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Mețianu, visează de acum în nădejdea învierii, sub umbra înalților brazi, norocul și înălțarea bisericii sale pe care a cârmuit-o 40 de ani. În fața gropii sale ne descoperim capul, închinîndu-se prevedinței divine. De mortuis nil...

La 2 ore p. m. s'a servit în sălile Seminarului Andreian,

Pomana

obicinuită, la care au luat parte ambii arhierii împreună cu clerul și poporul.

Toți se vor despărți de Sibiu cu impresia unei înmormîntări de rege și cu sentimentul unei

sfinte nădejdi în ocrotirea bisericii noastre,

văduvită între împrejurări istorice atât de grave și de importante pentru soarta neamului românesc.

În fața mormîntului proaspăt al arhiepiscopului și mitropolitului Ioan Mețianu, să tacă toată patima, încingîndu-ne cu pavăza credinței și întărindu-ne în legăturile sfinte ale

solidarității sufletești,

care înalță și mîntuie...

Lloyd George are nădejdea învingerei.

Arad, 10 Februarie.

Times publică următoarele declarații a lui Lloyd George făcute unui redactor italian:

— La fabricația noastră de muniții muncesc un milion și jumătate bărbați și două sute mii femei. Nu numai că aprovizionăm trebuințele noastre și ale Rusiei, ci suntem în situația de a exporta și celorlalți aliați ai noștri. Sunt cuprins de cea mai mare încredere pentru viitor, știind că aliații nu mai pot opera decât prin atacuri și înțelegeri comune. În trecut s'au făcut greșeli enorme, operînd fiecare în independență. Anglia și-a dus războiul propriu, Franța și Rusia asemenea, tot așa Italia. Am descoperit greșala, și de aci înainte totul are să meargă bine. Consiliul comun aduce toate hotărîrile. În viitor, vom fi mai puternici nu numai fiindcă operăm în comunitate, ci și pentru că dispunem de mai mulți soldați ca și până acum. Încrederea mea este întemeiată și pe un alt fapt. Până la primăvară vom dispune de cantitate enormă de muniții, mai multă de cum a avut sau ar putea vreodată să aibă dușmanii noștri. Războiul nostru numai de acum are să înceapă. Pe toți patru, războiul ne-a surprins nepregătiți, organizația însă s'a pornit cu toată energia.

— Până la primăvară vom dispune de patru milioane soldați rezistenți, bine echipați și în cele mai bune condițiuni. Dispunem de un număr considerabil de ofițeri, ieșiți din școlile superioare și universități, cari în curînd se instruesc în meseria aceasta. Nu sunt ofițeri de profesie, pe fronturi însă prea puțin figurează ofițeri activi. Un alt sprijin al nădejzii mele este situația noastră financiară avantajoasă, până când cea a dușmanului slăbește.

— Despre un remis al acestui războiu nu se poate vorbi. Învingerea are să fie desăvîrșită și hotărîtoare. Frontul de două mii mile ocupat de inamic, are să fie rupt. Nu ne putem gândi la un sfârșit al războiului care să nu însemneze un rezultat. Va trece mult timp pentru ca să putem vorbi de rezultat, cu răbdare însă, îl vom ajunge. Învingerea aceasta nu va fi de raportul care umilește și desbină dușmanul.

— Încă un lucru. Războiul nostru este războiul democrației. Dacă n'ar fi de acest raport, nu i-aș fi partizan. Am fost dușmanul războaielor de până acum a Angliei, cari au fost

fluierau pe lîngă mine, se isbeau de pietri, iar eu îmi făceam planuri peste planuri, că cum aș putea scăpa din locurile acelea afurisite, unde în fiecare clipă moartea mă amenința. M'am tîrîit deci așa pe pînțele, până către tranșee și îmi căutai un loc acolo unde mi se păruse că nu ar fi nimenea. Când vream să mă așez jos și să-mi pregătesc un loc mai bun, văzui umbra unui ostaș că se repezi către mine cu baioneta pe pușcă, gata să mă străpungă. Am sărit atunci în sus ca ars și fără să-mi mai pot da seama că ce fac, prinsei de pușcă și cu o smîncitură i-am și smuls-o din mîni, o învîrtii atunci prin văzduh și cu o lovitură îi sfărmai feasta capului.

— L'ai omorît? — întrebarea cei de pe lîngă foc în cor.

— Ce puteam alta să fac... trebuia să-mi apăr viața.

Și am stat acolo până dimineața fără a mai fi băgat în seamă de cineva. Numai cel mort cu fața plină de sânge, mă privea cu ochii lui mari de ghiță. Ca să nu-l mai văd, l'am acoperit cu pînza unui cort și l'am lăsat în pace. Îmi părea rău de dînsul că și el era om ca mine, dar n'aveam ce face.

Soarele răsărise și lumina zilei se așternu peste platou. Din ascunzătoarea mea priveam în toate părțile și numai brăzdături de tranșee și întări-turi de saci cu pămînt se vedeau. În fața mea la o depărtare de vre-o cincizeci de pași erau tranșeele noastre și priveam la ostașii noștri cum își descărcau armele. Mă gîndeam că ce fericiți pu-

teau fi ei în vreme ce eu cu moartea în sân stau ascuns ca un iepuraș, care din clipă în clipă aștepta căpăii să năvălească asupra lui. Oftam, iar în gînd ziceam: — Doamne ajută-mi, să pot trece dincolo!

Ceva mai tîrziu auzii un zîngănit de arme și o învălmășală și un sgomot mare se produse între ostașii italieni. Din învălmășeala cea mare din când în când se desprindeau cuvinte destul de respicate ca: „Avanti, Avanti, Eviva Savoyal” și când îmi ridicai capul deasupra sacilor, ce să văd? Italienii se pregăteau de atac. Toți cu puștile în mîni ieșiră din tranșee și o porniră cam șovăitori înainte către ai noștri. Un gînd îmi flueră prin creeri, dar o leacă șovăii și eu, căci din tranșeele noastre gloanțele curgeau potop. Răpăiau puștile, iar mitralierele păcăiau înfricoșat. Italienii însă mergeau înainte. Mulți se prăvăleau printre pietri ca să nu se mai scoale. Și eu priveam din ascunzătoarea mea la dînsii. Deodată îmi luai inima în dinți și în mînă cu pușca celui mort, sării afară din tranșee și o croii înainte prin potopul de plumbi. Am fugit vre-o treizeci de pași, în urmă mă prăbușii între niște pietri. Obosisem. Gura și gâtielejul mi se uscaseră. Apa curgea vale pe mine, iar în jurul meu nu vedeam decît corpurile celor căzuți și răcnete de durere înfricoșate auziam. Cadavrele învechite, cari de săptămîni de zile zăceau acolo pe jumătate putrede răspîndind în jurul lor un miros greu nesuferit.

Doi ostași ai dușmanului băgîndu-mă în seamă se repeziră cu baionetele asupra mea. Dar când fură la cinci pași departe de mine se și pră-

bușiră la pămînt și numai din picioare mai scuturau. Niște gloanțe îi ajunse înainte de a se apropia de mine.

După ce mă încredințai că am scăpat neatins de plumbi, mă ridicai și din nou o pornii înainte. Ajunsei la doi pași de tranșeele noastre, când colo ceva tare mă isbi în cap de era să mă prăvălesc la pămînt. Cineva aruncase o granată de mînă cu care mă nimeri. Norocul meu însă, că granata n'a explodat. Bagseama Dumnezeu m'a ferit. Nu-mi pierdii curajul ci mă repezii înainte printre puștile ostașilor noștri și cu o săritură trecui peste saci în tranșeele noastre. Acolo mă sprijiniră vr'o doi ostași de ai noștri și rămaseră cruciți când mă văzură.

Afară însă moartea seceră cu nemiluita viețile Italienilor îndrăzneți, așa că în sfârșit fură respinși”.

— Mare noroc ai avut măi Vasile — grăi un ostaș.

— Dumnezeu te-a scăpat, — grăiră ceilalți.

Vasile Dancea tăcu și rămase cu privirile țin-tite în foc, iar ceilalți ostași priveau la dînsul cu admirație ca la un adevărat erou.

După câteva zile pe pieptul lui Vasile Dancea strălucea „medalia de vitejie clasa întâi”.

Dămlan Izverniceanu.

conduse de dorința de cucerire. Dela războiul actual însă, depinde soarta democrației în Anglia și pretutindeni. Intreaga înaintare a lumii este riscată. *Acesta va fi cel din urmă războiu al dominației militare față de libertatea politică.* Războiul e foarte îndelungat, am însă toată garanția învingerii care se apropie. Inamicul și-a epuizat maximalul forțelor, până când ale noastre de aci înainte au să se desvolte și pronunțe. Dacă s'ar impune alegeri, nici un singur deputat n'ar fi împotriva războiului. Obligatoritatea militară nu ne pricinuește nici o dificultate. *Disponem de aproape șase milioane oameni.* Dintre aceștia, cei cari sunt neapți pentru servicii active militare, lucrează în fabricile de muniții, trenuri, mine, sau alte terene de muncă folositoare.

Expediția egipteană.

Arad, 10 Februarie.

Despre planurile strategice a puterilor centrale se svonesc combinațiile cele mai fantaziste. Când pe frontul occidental punem în preparativă un atac senzațional, când o puternică ofensivă împotriva Petrogradului, pentru ca o oră în urmă ziarele ententei să anunțe plasarea armatelor centrale în vre-un ținut exotic. Combinația recentă este svonită de *Daily News* în comunicația următoarei telegrame din Roma:

„In cercuri politice italiene se susține că puterile centrale au trăgănat acțiunea balcanică pentru ca să poată pune *preparativele unei mari surprize pe un nou front, pe cel din Egipt.* Informațiile diplomaților neutrali spun că trupele austro-germane din Balcani sunt în defensivă, pregătind în același timp, *in cea mai mare taină concentrări de armate împotriva Egiptului, vrând să înceapă această expediție îndată după încheierea preparativelor.*”

„*Temps*” publică următoarele știri despre măsurile preparative luate pentru apărarea canalului Suez: Ordinul de zi privitor la mobilizarea trupelor egiptene a fost dat de generalul Maxwell comandantul trupelor engleze din Egipt, luând el asupra sa organizarea trupelor pentru apărarea canalului Suez. Aceste rezerve mobilizate nu vor lua parte expresă în operațiunile de războiu, în tot cazul însă vor aduce reale servicii conducerii armatei engleze. La început era vorba ca soldații să primească și soldă, consiliul ministerului egiptean însă a declarat că datoria patriotică a fiecărui Egiptean este să fie părtaș la apărarea patriei sale. Apelul de mobilizare cheamă la arme 16 regimente de infanterie din Sudanul-egiptean, 4 reg. de cavalerie, 5 reg. provăzute cu cămile și regimente de geniu.

IN ATENȚIUNEA INSTITUTELOR DE CREDIT ȘI ECONOMII. Din cauză că numărul personalului nostru tehnic — în urma înrolării la armată — s'a redus în mod foarte simțitor, rugăm institutele de credit și economii să binevolască a trimite bilanțurile lor spre publicare în ziar cu cel puțin 4—5 zile înainte de termen, deoarece îndată după primirea lor nu le vom putea publica.

Pentru tipărirea rapoartelor anuale asemenea se cere un timp de cel puțin 16 zile.

— Tipografia „Concordia” societate pe acții.

Aniversarea Unirei Principatelor române.

Festivalul dela Ateneul român.

București, 7 Februarie.

Ieri dimineață la Ateneu, societatea „Tinerimea Română” și a „doamnelor ortodoxe române” au sărbătorit Uniunea Principatelor.

A asistat la festival lume multă.

D. *Nae Dumitrescu*, președintele societății „Tinerimea română” a deschis serbarea, arătând că în acest an Unirea Principatelor trebuie sărbătorită cu entuziasm, dat fiind că unirea este dorința și elementul de căpetenie pentru înfăptuirea visului nostru secular.

Corul secției normale a Azilului Elena Doamna a cântat „Deșteaptă-te române” și „La Arme!” sub conducerea doamnei Petrescu.

Cuvântarea dlui profesor N. Iorga.

Azi când mai mult ca ori când ne gândim la viitor, — a spus d. *N. Iorga*, — se pune întrebarea dacă trecutul poate avea vre-un rost și ne poate fi de folos.

Să vorbim de Unirea cea mare, dar mai mult decât să vorbim de ea, s'o pregătim.

Cum au pregătit cei dela 1859 Unirea Principatelor? Să vedem nu putem găsi atunci învățătura de care să ne folosim azi?

Au vorbit cei dela 59 cât vorbesc cei de azi? Nu! La 1859 din toată generația, numai *Kogălniceanu* a avut geniul frazei, dincolo de care trăia un suflet care-l susținea. Unii au tratat pe acest mare bărbat ca nesocotit și cu toate acestea nici un om nu a fost ca el. Nu coborând pe oamenii trecutului după interesul de azi, ci silind pe oamenii de azi să se ridice la înălțimea trecutului vom ridica moralitatea societății de azi!

Ce a fost 1859? Atunci nimeni nu cerea României să intre în războiu, ci numai drepturile naționale ale poporului român. Generațiunea aceea avea misiunea să grăiască pretutindeni de durerile și de aspirațiile neamului nostru. Azi chestia se prezintă altfel din cauza acestor critici pretențioși. Aș dori să nu adaug ceva la ceea ce s'a spus, însă acest 24 Ianuarie este de o importanță covârșitoare pentru noi. Acest 24 Ianuarie ne prezintă prilejul comemorării lor banale sau al gloriificărilor zadarnice, ci o clipă în care caută să luăm o hotărâre în adâncul sufletelor.

O graniță se poate trece, putem câștiga o victorie cu o generație pregătită de o seamă de dascăli (nu din acei cari ocupă catedre și se ocupă de gradații) care-și fac din misiunea lor un apostolat.

Sufletul unei societăți trebuie pregătit, după cum cei dela 1859 l-au pregătit, și sufletul societății actuale, trebuie pregătit pentru marea zi așteptată. Dacă nu vom avea acest suflet, biruința noastră ar fi zadarnică, nu vom fi în stare să menținem ce am dobândi.

La 1859 am dobândit ce am dorit fiindcă toți și-au dat seama că acea generație n'ar fi renunțat cu nici un preț la idealul lui. Căci oricâte conștiinți nobile, oricâte minți luminate ar exista, o societate nu ajunge la nici un rezultat fără alcătuirea potrivită cu scopul ce urmărește.

Azi de ce vedem menționându-se o stare de lucruri contra căreia protestăm? Pentru că există lipsa de organizare.

Nu ne trebuie sclavii organizați ci oștiri de conștiință pentru cucerirea unui ideal. La 1859 nu se insultau oamenii unii pe alții, ci se căutau, se uniau. *Kogălniceanu* uita orice neînțelegere cu *Lascar Catargiu*; pentru ca să poată sprijini mersul cel bun al treburilor țării. Azi ne insultăm și ne tăgăduim cinstea.

Ce deosebire între acest sistem și cel de a sili pe om să-ți dea prilej de a-l iubi!

Cei dela 1859 și-au dat seama că pentru un scop mare trebuie organizație nouă cu oameni noi. *Alex. Cuza* a venit ca om nou care fără interes a pășit pe calea convingerii cinștite, drept la jertfă... A căzut, dar țara s'a înălțat.

La 1859 mai era nevoie de o progandă cinștită pentru împlinirea idealului nostru. Ce

deosebire între propaganda pressei de azi și aceea a celei de atunci? Ce deosebire între parlamentul de azi și divanul de atunci?

În sgomotul de vagoane n'am auzit o vorbă de Unire. S'a vorbit în parlament de toate chestiile, numai de pregătirea noastră sufletească nu.

Învețe timerii de azi să imite pe cei dela 1859. Vremea nu-i pierdută.

Avem încă mult de lucrat. Generația actuală va trebui să ia pildă dela vorbele idealistului desperat de netrebnicia societății de azi.

După această cuvântare, corul azilului Elena Doamna a intonat cântece patriotice. D. *S. Barozzi* a executat la vioară „Havanais” de Saint Saens și „Sicillienne” de Francoeur-Kreissler. Dna *Elena Cornescu* doine românești, maestrul *C. Nottara* a recitat „Banul Mărăcine”. D. *P. Elinescu* a executat din flaut compoziția sa „Amintiri de peste Olt”; acompaniamentul a fost ținut de maestrul *D. Dimitriu* profesor la conservator. Elevele azilului au jucat Hora Unirei, șapte eleve în costumul celor șapte provincii românești de pretutindeni.

După serbare „Tinerimea Română” a oferit un banchet la restaurantul Iordache. Au toastat domnia *Th. Jelea* din Iași, *Nae Dumitrescu* pentru ministrul cultelor și instrucției publice *colonel Merișan* pentru președintele societății, *Mihail Negru*, *Andonescu* și *Costin Petrescu*.

Serbarea s'a terminat la ora 4 d. a.
(Va urma.)

Este Germania epuizată?

— Polemică în presa engleză. —

Arad, 10 Februarie.

Ziarul „*Ruskii Invalidi*” publică un articol sub titlul „*Au oare Nemții oameni suficienți?*”, din care reproducem cele ce urmează:

„In *Daily Mail*” au apărut două articole: unul, sub titlul „*Nu*”, altul, sub titlul „*Da*”. Amândouă articolele sunt publicate unul lângă altul și autorii lor ajung la concluzii diametral opuse. Articolul „*Nu*” e scris de *Wyll*, fost corespondent al ziarului englez la Berlin. Autorul articolului „*Da*” este *Köeb*, autorul lucrării „*Treitschke and the war*”. *Wyll* e de acord cu opinia publică și *Churchil* și spune că *până în trei ani Germanii nu vor mai avea soldați*. *Köeb*, însă, e de altă părere. Argumentația lor e cu atât mai interesantă, cu cât amândoi pleacă dela aceeași bază: listele pierderilor, și la început ajung aproape la aceeași concluzie, că *în primul an Germanii au pierdut 3 milioane de oameni în morți, răniți și prizonieri*. *Wyll* neagă exactitatea acestor liste, mai ales în ce privește pierderile de ofiteri și presupune că *pe fiecare zi, pe toate fronturile, Germanii pierd câte 10.000 oameni, ceea ce îi va duce la dezastru*. Așa fiind, el propune să se facă orice sacrificii de oameni, bani și muniții, pentru a dubla sau chiar tripla această cifră, care va duce la *terminarea mai curând a războiului*.

E interesant modul de a vedea al lui *Köeb*. El afirmă că înainte de războiu Germania avea 14 jum. milioane de oameni apți pentru serviciul militar, din cari 86.000 au fost scutiți și 10.000 erau condamnați. Bazându-se pe statistica populației și având în vedere pe cei morți, *Köeb* ajunge la concluzia, că actualmente numărul celor neapți nu trece peste trei sferturi de milion, iar numărul celor scutiți temporal de 120 mii. Calculând pierderile anuale ale Prusiei până la 28 Septemvrie 1915 la 1,916.143 oameni, *totalul pierderilor germane ajunge la 3 milioane*. *Köeb* subliniază că *acest an a fost apogeul ofensivei germane*. Numărul celor reîntorși în armată, *Köeb* îl consideră de 40 procente, deci *anual armata pierde definitiv 2 milioane*. Trebuie să ținem seamă, subliniază autorul, că contingentul anual al Nemților se ridică la jumătate milion, deci armata germană se micșorează pe fiecare an numai cu 1 și jum. milion. Având în vedere aceste constatări, *Köeb* ajunge la concluzia că *actualmente Germania are 12 milioane de soldați și este încă departe de epuizare*.

Războiul european.

Comunicate oficiale.

Budapesta, 9 Februarie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus și italian: Nici un eveniment de importanță.

Pe frontul sudostic: Avantposturile armatelor austro-ungare din Albania au trecut peste râul Ism, au ocupat localitatea Preza și vărfurile nordvestice din această direcție. Armata dușmană compusă din resturile soldaților sârbi, detașamente italiene și soldații plătiți ai lui pașa Essad s'au retras spre sudost din calea înaintărilor noastre. Numai în direcția nordvestică dela Tirana, la ocuparea ținutului de 8 km. Valias, s'au desvoltat mici lupte în cari inamicul a fost respins. Timpul din urmă, aviatorii noștri au bombardat în repetite rânduri cu succes lagărele de lângă Durazzo și vapoarele italiene din port. Situația din Muntenegru este mereu liniștită, desarmarea s'a terminat.

Berlin, 9 Februarie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Spre vest de Vimy trupele noastre au ocupat cu asalt cea dintâi linie franceză pe o întindere de 800 metri, au făcut prizonieri peste 100 soldați și au răpit 6 mitraliere. La sud de Somme Francezii au năvălit din nou într-o parte neînsemnată a unui tranșeu de-al nostru. În Bois de Pretre infanteria noastră a împușcat un aeroplan dușman, care s'a aprins și s'a prăbușit cauzând moartea celor doi aviatori ai aparatului.

Pe frontul oriental: În ținutul Illuxiei (la nordvest dela Dünaburg) am respins slabe atacuri rusești. În 6 Februarie am respins un alt atac al lor direcționat contra pozițiilor de campanie ocupate de noi pe linia drumului de fier dela Baramovici-Ljahovitsch.

Pe frontul din Balcani: Situația e neschimbată.

Grecia cere despăgubiri pentru bombardarea Salonicului.

Rotterdam. — Ziarul Evening News, află că Grecia va pretinde Germaniei despăgubiri pentru pagubele pricinuite de Zeppelinuri cu ocaziunea atacului îndreptat asupra Salonicului. — Știrea colportată de ziarul englez n'a fost încă confirmată oficial.

Vase rusești atacate pe Marea Neagră.

Petrograd. — Agenția telegrafică Westnik anunță: Două torpiloare rusești au fost atacate pe marea Neagră, lângă Zunguldak de bateriile dușmane de pe țărnul bulgar precum și de un submarin german. Cele două torpiloare au reușit însă să se refugieze din bătaia tunurilor dușmane.

Resturile armatei sârbești.

Salonic. — Generalul Sarrail, întovărășit de colonelul sârb Beșici, a inspectat în lagărul Zeitunlik batalioanele sârbești, cari au fost formate acum în urmă.

Unul din aceste batalioane este format de studenți sârbi. Sârbii cari sunt strânși în insula Corfu vor fi transportați și ei în curând în Macedonia, unde vor forma aripa dreaptă a aliaților.

Altă insulă grecească ocupată de Francezi.

Amsterdam. — Francezii au ocupat, fără să li se opună vre-o rezistență, insula grecească Fano, care se găsește, spre nord dela Corfu, în partea nordică a canalului Lolasto.

Colonelul House în Paris.

Paris. — Bărbatul de încredere al președintelui Wilson, colonelul House, care a părăsit Marți Parisul a avut Luni consfătuiri cu primul ministru Briand și Jules Cambon, primul secretar al ministerului de externe francez.

Lupte în Marea Adriatică.

Paris. — Comunicatul oficial al amiralității franceze anunță: În 6 Februarie, seara un crucișător englez și un torpilor al escadrei franceze, care apără transporturile armatei sârbești s'au întâlnit în Marea Adriatică cu 4 vase distrugătoare de torpile dușmane. Vasele alia-

ților au deschis imediat focul împotriva vaselor dușmane, cari s'au retras la Cattaro.

În ziua următoare dimineața un submarin dușman a atacat cele două vase ale aliaților, încercând să torpileze crucișătorul englez, dar torpila n'a nimerit. Submarinul a fost pus pe goană așa că nu și-a mai putut reînoi atacul.

Ciocniri la Alessio.

Atena. — Italianii și Sârbii au avut ciocniri cu trupele austro-ungare-bulgare la Alessio. După lupte violente, Italianii și Sârbii au trebuit să se retragă din cauza dușmanului preponderant.

România și Grecia își rechemă consullii din Bitolla.

Budapesta. — A. T. U. anunță din Sofia: Având în vedere noua situație creată în urma evenimentelor din urmă guvernele român și grec, în înțelegere cu autoritățile militare bulgare, și-au rechemat consullii din Bitolla (Monastir).

Raport italian despre situația din Albania.

Roma. — „Idea Nazionale” anunță din Durazzo: Avantposturile dușmanului le vor forma triburile catolice din Nordul Albaniei, cari au fost provăzute cu arme și au fost câștigate de mult de partea Austro-Ungariei. Trupele austro-ungare se găsesc încă tot în Scutari și se pare că nici nu au de gând să se miște de acolo în curând. Kruija a fost ocupată numai de trupe austro-ungare, mai mici, sprijinite de puternice detașamente de Malisori. Trupele aceste au înaintat peste râul Ism până la mare. Sârbii și trupele lui Essad pașa au luat atingere cu dușmanul, cărula nu-l va reuși să răsbată curând până la Durazzo.

Vizita regelui Bulgariei la împăratul Wilhelm.

Sofia. — Regele Ferdinand însoțit de prim-ministrul Radoslavoff, generalul Jiecov, generalul Savov și stada militară a plecat la cartierul general de război german pentru a împoia vizita împăratului Wilhelm. De acolo va merge la cartierul austro-ungar de război la arhiducele Frideric. Radoslavoff și Jiecov se vor reîntoarce în Bulgaria, iar regele cu suita sa va merge la Coburg. În absența Sa regele va fi înlocuit în guvernare de prim-ministrul.

În vederea ofensivei de primăvară.

Berna. — Daily Mail scrie că trupele germane continuă să atace în diferite puncte ale frontului francez. Le lipsesc acestor atacuri orice sistem și își fac impresia că Germanii încearcă prin aceste atacuri să afle puterea dușmanului în diferitele puncte, având în vedere ofensiva mare de primăvară.

Polivanov despre retragerea rusească și luptele din viitor.

Paris. — Ministrul de război al Rusiei Polivanov a făcut o lungă declarație corespondentului lui „Le Journal”, declarând că Rușii au fost nevoiți să se retragă din cauza insuficienței de muniții. Au predat inamicului teritorii, dar nu și învingerea. Prin retragerea noastră înceată — a spus ministrul rus — am câștigat timpul necesar pentru nouăle preparații ale luptelor decisive. Lipsa de muniții — acum nu mai este pentru noi decât o amintire. Dușmanul, desvâțat de focurile noastre artileristice, le simte din nou efectele dezastruoase. Prin muncă intensivă am reorganizat industria noastră în scopuri de război și avem toată nădejdea viitorului. Ne-am dublat contingentul de recruți și avem la dispoziție în permanentă un milion și jumătate rezerve de recruți. Nu suntem avizați la soldații lipsiți de instrucțiile militare. În durata războiului, crește și forța aliaților.

Lupte decisive în Mesopotania.

Geneva. — Din Paris se anunță: Echo de Paris, La Presse și Gaulois anunță că de Sâmbătă se dau lupte decisive în Mesopotania.

Incetinea înaintării din Albania.

Budapesta. — Dela cartierul de presă se anunță: Incetinea înaintării noastre în Albania este numai din cauza greutatea teritoriale.

Prolungirea sesiunii camerei române.

București. — „Universul” e informat din curcile guvernamentale că actuala sesiune a camerei va fi prolongită. Primul ministru d. Brătianu proiectase închiderea sesiunii pe 15 Februarie. Reclamând însă elaborarea proiectului bugetului pe anul 1916 un timp mai lung, primele preliminarii bugetare vor putea fi prezentate camerei de abia la sfârșitul acestei săptămâni. Camera română după ce va termina desbaterea bugetului, se vama ocupa și cu reforma Universităților. Consiliul de miniștri a hotărât deci prolongirea cu o lună a sesiunii comerii.

Înlesnirea transportului din Salonic pentru România.

Roma. — Din Salonic se anunță ziarelor italiene, că autoritățile vamale franco-engleze dau cel mai larg concurs pentru a înlesni transportul mărfurilor destinate României, cari din Salonic sunt trimise la Cavalla sau Kiewemetti, iar de acolo sunt expediate cu căruțele la Ocilar, de unde iau trenul pentru România, prin Bulgaria.

Bulgarii vor ataca Salonicul.

Atena. — Ziarul venizelist „Ethnos” spune că Bulgarii vor pătrunde, pe teritoriul grecesc și drapelul lor va fâlfâi la Salonic. Ei vor mânji mormintele eroilor dela Kilkis, iar Grecia se va mulțumi cu făgăduință vagă, că ei se vor retrage imediat ce vor respinge pe aliați.

Și Grecii trebuie să-și amintească de trista experiență din 1912. Atunci Bulgarii au promis, că nu vor intra în Salonic decât o singură companie; ei însă au venit în număr de zeci de mii și s'au instalat ca niște adevărați suverani.

Și în timpul acesta Grecii dormitează; ei își închid și ochii și urechile și ne legănăm pe baza unor deșarte speranțe.

„Abia așteptăm par'că atacul Germano-Bulgarilor contra Salonicului, contra acelora cari cu sângele lor au semnat independența noastră, contra acelora de care depinde viitorul nostru, ca națiune maritimă”.

Încă un erou: dr. Ioan Dorca

Mediaș, 8 Februarie.

Numărul eroilor noștri căzuți pentru patrie s'a înmulțit încă cu unul.

D. adv. Dr. Ioan Dorca, sublocotenent la regimentul 23 de honvezi, fiul veteranului preot gr. or. din Ibișdorful săsesc a căzut pe câmpul de luptă din Galiția la Rarance.

Prima dată a fost comunicată această veste tristă de d. adv. d. Dr. D. Roman, care în o corespondență adresată funcționarilor dela filiala „Albinei” din Mediaș scrie următoarele cuvinte laconice: „Ieri s'a întâmplat ceva rău cu bietul Dorca”.

Poate voia pe incetul să pregătească pe bătrânii săi părinți, cari după zisa poetului, „n'au în lume scum și drag, decât pe el.”

Era singurul vlăstar al unei familii preoțești cinstite. Era toată nădejdea și fala părinților lui. Mai târziu apoi a primit și tatăl său o scrisoare în care i se comunică despre moartea fiului său.

Dorca numai 3 ani a fost avocat. Înainte a fost pretor și ca atare a fost în Arad și prin Sighetul-Marmației.

În timpul acesta scurt însă s'a distins atât ca avocat cât și ca om în societate și astfel și-a câștigat iubirea chiar și a străinilor. Dovadă ne servește epistola următoare trimisă de caporalul dela reg. 2 de husari din loc, Albrecht Auner:

On. comitet parohial!

Amicul meu Dr. Ioan Dorca sublocotenent în rezervă și-a jertfit viața ca un erou pentru

scumpa noastră patrie pe câmpul de luptă rusec.

Din prilejul acesta Vă rog să-mi dați voie, ca în loc de flori vestede pe mormântul său de erou să dăruiesc 20 cor. fondului pentru zidirea bisericii românești gr. or. din Mediaș.

Comitetul parohial luând act de aceasta donațiune neașteptată exprimă mulțumită dlui Albrecht Auner pe aceasta cale.

I. Crișan,
secretar

R. Mircea,
protopop, președ.

Prevestitoarea furtunei.

— Atacuri teribile rusești pe frontul basarabean. —

Arad, 10 Februarie.

Aage Madelung, scrie dela cartierul austro-ungar al presei de război:

Am fost oaspele armatei austro-ungare Pflanzer-Baltin a cărei extremă aripă dreaptă a respins cu cea mai mare bravură atacurile în masă ale rușilor, atacuri, care au ținut 12 zile. Am avut ocazie să arunc o privire din mal multe posturi de observație în pozițiile rusești. Înălțimile dela est și nord-est de Cernăuți sunt azi în mod solid în posesia armatei austro-ungare — ca și înaintea ultimelor lupte. Aici rușii se vor alege cu capetele sparte. În luptele, cari s'au terminat acum, rușii au avut o poziție grea. Au fost întâmpinați de un foc de artilerie — o sută de ghiulele într'un minut. De sus o nemiloasă ruptură de nori, granatele noastre. Indărât ca un zăvor al iadului, locul lor propriu.

În față când se aruncă asupra pledecilor noastre cu un curagiu pe cari le dă desnădejdea, gloanțele puștilor noastre își fac datoria. Un șir după altul cade și în fine un rând declinat reușește să treacă peste pledecile date la o parte de cătră focul nostru și se aruncă în tranșeele noastre ca niște sălbatci cu armele în mână. Aicia învinge forța brutală, pumnii țărâniului și al fierarului, întăriți de coasă și de ciocan.

Moartea e cucoană mare în tranșee. Încăierarea ține atâta timp până când unul din protivnici e răpus. Dacă dușmanul a învins, rezervele noastre au cuvântul și fac ordine în tranșee. Se face liniște. Moarte și sânge. Cadavre și răniți.

Nu e ușor se atac și se aperi tranșee. În față pledecilor noastre de pe înălțimile cari apără Cernăuți, sunt șiruri întregi de Ruși, cari au căzut, țărani și fierari sănătoși, și volnici din câmpurile întinse ale Rusiei. Nu se mai scoală la un nou atac. Alții le lau rândul.

Tineri ca trandafirii, bătrâni și brunți ca pielea fucrată, volnici și bine înarmați, nu sunt de disprețuit după spusele soldaților noștri. Cu toate acestea n'au isbutit până acum să strivească acest colț dela granița României. El au făcut de sigur sforțări serolase și au avut adesea pierderi mult mai mari decât ale noastre, lucru ce se poate ușor controla.

Acum e liniște, liniștea prevestitoare a furtunei. Tururile conversează mai puțin, cele rusești tac adesea. În spatele nostru se înalță strălucitor de soare, frumosul Cernăuți, trenurile sosesc și pornesc, tramvaele circulă ca în totdeauna — din când în când locuitorii privesc în sus la câte un aviator rus, care asvârlă câte odată granate de mână și obuze ușoare de tunuri de câmp, privesc și își continuă calea spre Cernăuți.

PENTRU „CARTEA DE PAUR ROMÂNEASCĂ”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie

::: :: săvârșită de eroii noștri. ::: :::

INFORMAȚIUNI.

Arad, 10 Februarie. 1916.

Dascălul Ion.

Era în toată mobilizării și dascălul Ion n'avusesse timp să spună școlărilor săi că el trebuie să-l părăsească poate pentru totdeauna. Nu, căci școala nu era începută și el trebuia numai decât să apuce spada întru a lungarea dușmanului blăstămat din Galiția.

Și ce le putea el spune în ora cea grea decât, Pruncilor! Dușmanul se apropie de noi cu mâni sacrilege, nu trebuie să-l lăsăm, ci să-l oprim cu brațul nostru vânjos. Iubirea de neam și țară cere dela noi ascultare și jertfire de sine. Nu voui fi singur, acolo sunt și frații și părinții voștri; voi nu puteți veni fiind prea mici, voi rămâneți acasă și ridicați rugăciuni fierbinți spre Dumnezeu pentru noi. Nu uitați de mine, v'am fost un părinte bun, și ce am făcut pentru voi numai mai târziu veți putea prețui.

Mal multe nu putea să le spună, căci trebuia să plece. Înzădar ar fi plâns bieții copilași și poate s'ar fi așezat în ușa ca să nu-l lase, dascălul Ion nu putea să-i asculte, inima lui nu mai era în școală, fața lui cea veselă mai înainte acum era palidă, iar buzele lui brăzdate de fiorul morții.

În hohotul de plâns al nevastei și poporenilor a plecat la comanda din Bistrița și de aici în Galiția.

Parcă-l văd cu trupul său robust cum înfruntă ploaia de gloanțe; cum spunea vesel camerazilor săi: Înainte tot înainte! Știți voi de Ștefan? Măi! acasă să mori în pat unde te bocesc babele?! Aici! aici să mori e cea mai frumoasă moarte!

Într'adevăr n'a murit acasă în pat liniștit și împăcat cu soartea, ci pe câmpul de onoare lovit de un glonț dușman.

Galiție! Tot ce-am avut mai bun ți-am dat, cu lacrimile noastre am udat pământul tău și jalea noastră ajunge până la tine! Străbătu-ta — cum zice psalmistul — numele tău în tot pământul: Blăstăm și ură asupra ta!

Dascălul Ion Chertes s'a născut din părinți săraci. După ce a studiat gimnaziul și preparandia din Gherla, a fost ales învățător în Sărățel, lângă Bistrița, unde a fost un adevărat apostol. Totdeauna era vesel și cu surâsul pe buze. Ori de ce năcăz se mângăia cu poezii: „Ce e val ca valul trece...” Fieea lui blândă te atrăgea, iar vorba lui te îmbărbăta. Acum însă nu mai este.

Plângeți voi copii din Sărățel căci dascălul vostru nu mai este! Plângeți! că numai el a fost acela ce va deschis ochii, ce-a vărsat în voi iubirea de Dumnezeu, neam și țară. Plângeți că pentru voi a murit și pentru tine scumpă țară!

De sub Tibleș.

Gavril Pop.

Mitropolitul Mețianu pentru gazetarii români. În toamna anului trecut ziarele noastre publicau știrea, „că un venerabil bărbat al neamului nostru”, care dorește să rămână necunoscut, a donat pentru fundațiunea ziaristilor români suma de 5000 cor. (cinci mii cor.) Acel „venerabil bărbat” nu era altul, decât fericitul mitropolit Mețianu, care în îngrijirile lui de tot felul nu și-a uitat de gazetarii români, a cărui muncă și străduință culturală și politică a știut totdeauna să o apreteze în mod just. Dovada e, între altele, și scrisoarea cu care a însoțit acest frumos dar și din care reproducem următoarele rânduri mult vorbitoare:

„Apreciind și eu stăruința jurnalisticești noastre, atât la promovarea culturii poporului nostru, cât și la apărarea drepturilor lui, mă văd îndemnat a o sprijini și din parte-mi, după putință, oferind fondului ziaristilor noștri modestul prinos de cinci mii de cor.”

Epitropia fundațiunii ziaristilor noștri prin o adresă specială i-a adus mulțumită pentru acest frumos dar, pe care azi îl face cunoscut obștii românești. Ea a înființat un fond separat, care se administrează alături cu fondurile Dr. Mihu, Mocsonyi etc., — sub numirea „fondul mitropolitului Mețianu”.

Când aducem aceasta la cunoștința publicului, sperăm, că acei mulți stimători și recunoscători ai fericitului mitropolit, vor augmenta acest fond cu prinosul lor, acum și în viitor. — (T. R.)

Serviciul glotașilor de 43—50 ani. Se anunță din Budapesta: Ministrul apărării țării, baronul Samuil Hazai a făcut privitor la aplicarea în armată a glotașilor de 43—50 ani următoarea declarație:

Mă învoiesc ca să se spună în lege că bărbații de 43—50 ani înrolați ca glotași în armata comună, la honvezime sau în formațiunile de glotași, în general să fie obligați a merge pe front numai după ce au fost trimise pe front toate conțințele mai tinere.

Într'o apropiată ședință a camerei se vor cere, în formă de interpelație, lămuriri amănunțite în chestia serviciului militar al glotașilor de 43—50 ani.

Moarte de erou. Duminecă a fost înmormântat, după ritul gr. or. în cimiterul român din Lugoș soldatul dela reg. de artilerie Nr. 21 Petru Sciopon, de 25 ani, de origine din Soceni, decedat în urma morbului greu de tuberculoză contras de pe câmpul de luptă dela Nord. Glorie amintirei lui.

Schimb de prizonieri invalizi între Italia și Austro-Ungaria. Ziarul italian „Tribuna” anunță: Tratatul care au avut loc între Italia și monarhia austro-ungară cu concursul Crucii Roșie, internaționale au avut drept rezultat acordul între cele două state de a-și schimba prizonierii invalizi. Schimbul de prizonieri se va începe în Aprilie.

Catastrofa unui vapor pe Dunăre. Se anunță din Galați: Vaporul Fortuna, care transporta benzină a luat foc în urma nebagărei de seamă a unui matroz. Ajungând focul la rezervoarele de benzină acestea au expodat scufundând vaporul. Echipajul a putut scăpa numai cu greu.

Examinarea scrisului alegătorilor. În vigoarea noiei legi a alegătorilor, drept de vot au toți acei cari au implinit vârsta de 30 ani, plătesc dare de cel puțin 20 cor., dacă în fața unei comisii au putut dovedi că știu scrie și ceti. Comisiunile au fost convocate deja pentru toate teritoarele legislative. Aproape în toate comunele s'au dat publicații prin placate, cari aduc la cunoștință, că examenele de scris se vor ține la 2 Februarie. Rămâne însă întrebarea când se va aplană chestiunea celor înrolați, cari nu se pot supune acestui examen. E foarte probabil, că printr'o ordinațiune a ministrului de interne se va deslega și aceasta problemă.

Un soldat salvează 3 copilași. Din Cluj se comunică următoarele: Ioan Costa, soldat de rând în reg. 31 de infanterie, mergând Vineria trecută scara la ora 8 spre casarmă, în strada Hegyölggy observă că pe fereastra unei case eșiau nori de fum. Fără ezitare, a spart geamul, a sărit în casa în care mobila și perdelele erau cuprinse în flăcări. Pe pat dormeau 3 copilași, i-a luat în brațe, i-a dat pe fereastră mulțimei care se alarmase și a sufocat cu grabire flăcările. Copilașii salvați sunt, cel mai mare de 3, al doilea de 2 ani și al treilea abea de câteva luni. Aceasta eroică faptă de sigur nu va rămâne nerăsplătită cu competență.

Publicații germane oprite. Ministrul de comerț a exclus din transportul pe tren și vapoare publicațiile și edițiile societății vieneze „Verein zur Erhaltung des Deutschtums in Ungarn”.

Moartea unei aviatoare engleze. Daily Mail din Londra anunță moartea celebrei aviatore engleze Miss Trehawke Davies, care a săvârșit în patru rânduri sborul peste canalul Mâncoei. A fost cea dintâi femeie care în Ianuarie 1914 a prestat cu aeroplantul „Looping the loop”-ul.

Sentința în procesul liferanților din Seghedin. Șase zile de-arândul a pertractat Curia afacerea liferanților Bela Beregi și soții din Seghedin. Au fost acuzați cu abuzuri și înșelătorii comise la liferări pe seama armatei. Tribunalul din Seghedin i-a condamnat la închisoare dela opt ani până la opt luni. În acest proces a adus astăzi curia sentința publicată de președintele Ioan Tarnai. Curia a nimicit

sentința adusă de tribunal și a schimbat-o în următoarele: *Geza Velisz* a fost achitat, *Bela Beregi* condamnat la 3 ani, *Leopold Solti* la 2 ani închisoare, *Iosif Kárász* la 7 ani temniță și 7000 cor. amendă în bani, *Alexandru Böhm* la 8 ani și 8000 cor. amendă, *Sigismund Mandl* la 7 ani temniță și 7000 cor. amendă, *Ioan Bókor* la 6 ani și 6000 cor. amendă, *Emeric Loria* la 2 ani și *Geza Gombos* la 2 ani și jum. temniță. Sentința adusă asupra lui *E. Holzer* de un an temniță a fost acceptată de Curie.

Galonul de mânecă pentru învățătorii fără diplomă. Ordinațiunea ministerială sub Nr. 1890/1916 aduce la cunoștința autorităților că tuturor învățătorilor înrolați dela școlile populare civile, comerciale și industriale se îngăduie purtarea galonului îngust de mânecă.

† **Printul Dim Moruzzi.** Cunoscutul principe moldovean, din Dorohoi, **Dimitrie Moruzzi**, supranumit „Cneazul”, fost în mai multe rânduri prefect de poliție la București, membru de frunte al partidului dlui Take Ionescu, a încetat din viață în locuința sa din Calea Victoriei, în București. În tot timpul zilei de Duminecă, un adevărat pelerinaj a fost la casa mortuară. Politiciani din toate partidele și persoane cunoscute cu mortul, s'au grăbit să depună o floare pe sicriul celui ce nu mai e, o carte de vizită pentru condoleanțe sau să se înscrie în registrul deschis. Printre jerbele de flori naturale, trimise, a fost și una din partea M. S. regelui. Familia a hotărât ca înhumarea să se facă în capela dela moșia defunctului — după cum a fost dorința acestuia — Vârful Câmpului din județul Dorohoi.

Luni s'a oficiat, la locuința defunctului, un serviciu religios, de către episcopul Nifon, în fața familiei și a rudelor.

D. I. C. Brătlanu prim-ministru și-a exprimat condoleanțele sale, îndureratei familii.

Printre cei prezenți, au asistat dnii Emanuel Porumbaru ministrul afacerilor străine, Al. Radovici, Duca, dnii: Lacomba, consilier de legăție, Pokiewsky-Koziel, H. Catargi mareșalul palatului regal, C. Olănescu, N. Xenopol, P. Missir, I. Corbeanu și Take Ionescu. Defunctul fiind ofițer superior în rezervă și decorat cu număroase ordine mari române și străine, corpul său a fost pus pe un afet de tun. Parada militară a fost comandată de d. colonel **Portocală**. Ședința camerei de Luni, a fost ridicată în semn de doliu. O gardă de onoare, a însoțit corpul defunctului Dimitrie Moruzzi până la gara de Nord.

Mare foc în portul Ruscuc. Din Giurgiu se anunță: Ieri seară s'a iscat un mare incendiu în portul bulgar Ruscuc, într'un magazin de petrol. Aproape zece vagoane au fost distruse de foc. Aprape ozece vagoane au fost distruse de foc. Intervenind în grabă pompierii focul a fost stins, înainte ca explozia să se întindă și asupra celorlalte vagoane.

O femeie naște 3 copii. Se anunță din Giurgiu (România): Femeia Gheorghina Dobre din cătunul Bănești a dat naștere la trei copii de sex bărbătesc.

Atât mama cât și copii sunt sănătoși.

O nouă lucrare teatrală a reginei Maria a României. Aflăm din sursă pozitivă că M. Sa regina Maria a scris o nouă lucrare teatrală care va fi jucată pe scena teatrului național din București, în scop de binefacere.

Noua operă a M. S. este o inscenare simbolică care va fi jucată de un număr de 50 de doamne și domnișare din elita bucureșteană.

Prima femeie medică primară. Se anunță din București: Dna doctor E. Pușcariu, în urma concursului dar a fost recomandată pentru postul de medic primar al secției de oftalmologie de pe lângă spitalul central al Cassei Sf. Spiridon.

Este prima femeie care va ocupa un asemenea post la Iași și chiar în toată țara, și de aceea cu drept cuvânt presa bucureșteană înregistrează astăzi succesul obținut de dna Dr. Pușcariu, succes care se refrânge cu multă onoare asupra mișcării noastre feministe.

Cutremur de pământ la Câmpulung. Se anunță din Câmpulung cu data de 20 Ianuarie v.: Astă noapte s'a simțit în localitate trei cutremure de pământ: primul la ora 1 fără cinci minute, având direcția nord-sud, al doilea cutremur la orele 3 și un sfert, iar al treilea la orele 6 jum.

La școala profesională s'au surpat două tavanuri, iar la multe clădiri din localitate au crăpat zidurile. Cutremurul s'a simțit în tot județul. Multe biserici au suferit stricăciuni mari. Biserica Filamandă, situată pe dealul din vecinătatea orașului, s'a crăpat prin mijloc.

Se crede că aceste mișcări sismice sunt produse de alunecarea straturilor de pământ.

Ridicarea unui bust artistului Petre Liciu. În seara de 31 Ianuarie d. profesor N. Iorga va ține conferință în sala teatrului „Maior Pașă” din Focșani, vorbind despre „Onestitatea profesională”.

Suma ce se va aduna dela această conferință, va servi pentru sporirea fondului destinat ridicării bustului regretatului artist Petre Liciu, care se va inaugura în cursul lunii Februarie.

La librăria „Concordia” din Arad se află de vânzare următoarele calendare:

Calendarul Asociațiunii (Sibiu) 40 fil.

Calendarul Posnașul (Sibiu) 60 fil.

Calendarul Săteanului (Sibiu) 30 fil.

Calendarul Diecezan, Arad 50 fil.

Calendarul Poporului Român (Bpesta) 40 f.

„Cucu”, calendar umoristic 30 fil.

Calendarul Amicul poporului, Sibiu 70 fil.

Pentru porto să se adaugă de fiecare calendar 10—20 fil., recomandat cu 25 fil. mai mult.

Din calendarele „Minervei” și „Războiul popoarelor” s'au vândut primele transporturi, peste 2—3 săptămâni vor sosi altele. Se pot abona înainte prin o corespondență.

Bibliografie.

A apărut cea mai bună carte de rugăcuni, întocmită de preotul *Petru E. Papp*. Ea se vinde în folosul școlii românești din Pocola, susținută de ambele confesiuni.

Se extinde pe 280 pagini și cuprinde tot ce e necesar pentru mângăierea sufletească a unui creștin. Un exemplar costă 1 cor. 20 fil. Se află de vânzare la Librăria Diecezană din Arad și „Doina” în Beiuș.

A apărut: „*Dorul*”, versuri și strigăte populare, culese de Aug. Deac. Prețul 20 fil.

„*Cartea vitejilor*”, cântece dela soldații de pe câmpul de luptă, întocmită de Aug. Deac. Prețul 20 fil.

A apărut:

CALENDARUL DIECEZAN

ed. II, cu numeroase ilustrațiuni. Prețul 50 fileri. Se poate comanda dela Librăria diecezană din Arad. □ □ □

Ultima ora.

TENSIUNEA GERMANO-AMERICANĂ.

Londra. — Știri grave circulă la Washington cu privire la textul răspunsului german la nota americană în chestiunea Lusitaniei. Tensiunea continuă a fi acută.

D. BUSCHE IN AUDIENȚĂ LA D. I. BRĂTIANU.

București. — D. von Busche, ministrul Germaniei în România a fost primit în audiență Luni de către d. I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri.

IMPRUMUT DE RĂZBOIU COMUN GERMANO-AUSTRO-UNGAR.

București. — Ziarelor de aici li se anunță din Viena: În cercurile financiare vieneze se afirmă că în Martie se va emite un împrumut comun de războiu germano-austro-ungar în valoare de 20 miliarde mărci, care va fi subscris în Germania, Austria și Ungaria. Noul împrumut va fi foarte avantajos și se va emite pe un curs de 98 cu o dobândă de 5 la sută.

FOSTUL MINISTRU D. D. NENIȚESCU LA REGELE.

București. — D. Dem. Nenițescu, fost ministru de industrie și comerț a fost primit în audiență de către M. S. regele, alaltăieri la orele 5 după amiazi.

UN SUBMARIN STRĂIN IN FAȚA BALCICULUI.

Balcic. — Joi la ora 1 p. m. s'a văzut ieșind din golful Varna un submarin care a navigat în largul mării spre sud, până în fața portului Balcic, de unde s'a putut distinge cu ochii liberi.

CONSILIU DE MINIȘTRI ROMÂN.

București. — Un consiliu de miniștri, s'a ținut Marți sub prezidenția dlui I. C. Brătianu, ministru de războiu și prim-ministru.

AVERTISMENTUL MONARHIEI CĂTRE STATELE NEUTRALE.

Viena. — Ministerul nostru de externe a remis statelor neutrale o notă circulară, în care se arată că Anglia și-a înarmat număroase vase mari comerciale, cari să atace vasele inamice. Au urmat această pildă și Franța și Rusia și din cauza aceasta forțelor maritime ale monarhiei li s'a dat ordin, ca începând din 29 Februarie să trateze cu aceste ca vase dușmane. Nota circulară a monarhiei atrage atențiunea statelor neutre asupra pericolelor ce amenință pe supușii lor dacă se imbarcă pe vapoarele comerciale înarmate.

CĂLĂTORIA LUI BRIAND LA ROMA.

Milano. — Lui Secolo i se scrie: Briand a declarat că prin călătoria sa la Roma dorește să dea dovadă, cât de mult prețuește prietenia și colaborarea Italiei, care cu drept cuvânt poate conta la solidaritatea aliaților ei pe terenul economic și financiar. Aliații — a spus primul ministru — trebuie să comunice reciproc forțele și necesitățile lor. Sunt sigur că și Italia e convinsă, că numai colaborarea comună ne va aduce pacea.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul Ion Bobeanu în Nușfalău. — Fotografiiile (atât a celor morți, cât și ale celor vii) din *Albumul decoratiilor români* vor fi lucrate în atelierul nostru propriu de clișee, care va fi adus și instalat în două săptămâni, în localurile edificiului nostru. Volumul prim va apare în grabă după acest termen. Lucrarea clișeeilor alurea ne-ar fi făcut cheltuieli enorm de mari. Salutări.

Mai multora, Ne orientăm după actualitatea lucrurilor trimise. Deci cu cât un articol este mai actual, mai bine rotunzit, cu atât vede lumina zilei mai de grabă și invers...

Anonimilor. — Noi trebuie să știm numele autorilor, și material venit anonim nu va fi publicat.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

TELEFON
NRUL. 750.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

TELEFON
NRUL. 750.

„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚII. :

ARAD

STRADA ZRINYI. NRUL. 1|a.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocaționale, invitări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări în această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

**Executare
promptă. :**

**Prețuri :
moderate :**